Met de bus naar het buitenland

Een speciale aantrekkingskracht van het mergelland als vakantiebestemming was natuurlijk het ‘buitenlandse’ karakter van de streek. De ligging, bekneld tussen nabij buitenland, was ook nog eens aanleiding voor een voor de hand liggende attractie: met de bus het land uit. Zeker in tijden toen de eigen mobiliteit geringer was dan nu en een eigen auto voor de meeste mensen een wensdroom bleef, was een reisje over de grens een bijzondere belevenis. Touringcarreizen door Zuid-Limburg en vooral naar het nabije buitenland bleken dus een geliefde tijdpassering. De dagtochten gingen naar Duitsland, de Belgische Ardennen, Luxemburg en zelfs naar Frankrijk, met Givet als dichtstbijzijnde Franse plaats waardoor men thuis kon zeggen in Frankrijk geweest te zijn.
Voor Valkenburg en omgeving zijn deze touringcarreizen een fenomeen met een oude historie. Direct na de eerste wereldoorlog is ene Aloys Ackermann (een Zwitser werkzaam in de grotten om de aanwezige hoeveelheden mergel op te meten) de eerste die met zijn vrachtauto toeristen een ritje aanbiedt. Comfort is er niet bij, twee tuinbanken in de laadbak en een houten trapje om op en af te stappen. Met een tempo van twintig kilometer per uur brengt hij zijn eerste klanten naar Vaals. Een jaar later, in 1919, heeft hij al een open autocar met zestien zitplaatsen. Dit is het eerste begin van de onderneming “Splendid cars”, die ook al in die jaren floreerde. In de jaren twintig al kon de Valkenburgse toerist dagelijks een keuze maken uit een aantal reizen naar het buitenland : Aken, Brussel, de Ardennen, Luxemburg, de Eifel en(zeer geliefd) naar de Rijn.

In de jaren dertig zijn er al vijf touringcarbedrijven : Splendid Cars. Moonens Cars, de Pelikaan, Oda en de Valk. Houthem telt er twee : Mevis en Tirion. De onderlinge concurrentie is hevig.

Vanaf de jaren vijftig waren de touringcars ook in Schin op Geul dagelijks een vertrouwde verschijning. In de ochtenduren werden de gasten die een reis geboekt hadden opgehaald en 's avonds teruggebracht. We spraken met Frits Hendriks - voor velen geen onbekende: (zingende) postbode en naderhand met zijn vrouw exploitant van een fraaie sigarenzaak aan de Passage in Valkenburg - die dertien jaar als acquisiteur voor Moonens Cars heeft gewerkt en die Schin op Geul als werkterrein had.

"Er waren toen in Valkenburg drie grote concurrenten : Moonens Cars, Splendid Cars en de Valk. Iets later kwam daar nog het Zuiden bij en dan was er ook nog reisbureau de Pelikaan. Wij hadden dagelijks tien tot twaalf bussen op de weg. Op kantoor werkten we met twee man voor de boekingen, best hectisch met vier rinkelende inkomende telefoonlijnen. Dan was er nog een man voor de boekhouding en een buiten voor de zaak, die noemden we de stoephond. Hij moest passanten op het trottoir animeren om naar binnen te gaan en een reisje te boeken. Vanuit Valkenburg gingen in de goede jaren elke dag ruim dertig bussen de weg op.

Natuurlijk was er onderlinge concurrentie, maar de verhoudingen waren niet slecht. Als de een voor een bepaalde bestemming een paar klanten te veel had, werden die doorgegeven. Dat gebeurde ook als een reisdoel soms onvoldoende klanten vond en een eigen touringcar onrendabel zou zijn.

Wij hadden in Schin op Geul veel hotels en pensions als klant. Ik ging daar een paar avonden langs, meestal van zaterdag tot en met dinsdag, dan had ik de boekingen voor die week rond. De route kan ik zo nog opsommen met adressen erbij. Meestal kwam ik rond etenstijd, dan trof ik de mensen aan tafel. Ik heb daar goede herinneringen aan. Kwam ik in hotel Geulzicht dan gebeurde het dat mevrouw Dautzenberg zei "Ga maar naar binnen maar neem deze twee borden soep mee voor tafel drie". Ik was, net als mijn collega's, in die hotels en pensions min of meer kind aan huis.

Die mevrouw Dautzenberg was overigens zakenvrouw in hart en nieren. Geulzicht was voor de grote bussen moeilijk te bereiken, maar zij stond er op dat de touringcars de gasten aan het hotel afhaalden. De reden: dan zagen de andere reizigers haar hotel ! Voor dit soort dingen had zij een bijzonder instinct".

En zo boekten de acquisiteurs, of de hotelhouder of campingbeheerder zelf, de reizen naar zo exotische oorden als ‘Spa en de watervallen van Coo’, Moezel en Ahrdal, Monschau, Luxemburg of het Franse Givet. Zeer in trek was ook de Vierlandentocht, die de gasten behalve door Zuid-Limburg naar België, Luxemburg en Duitsland voerde. In de jaren voordat iedereen een eigen auto had waren dat toch bijzondere attracties, hoe dan ook. Later kwam daar nog de dagtocht naar Parijs bij; om zes uur ’s morgens weg en om twaalf uur ’s avonds terug, als alles goed verliep. Wiel Roks van Hotel Heuvelzicht vertelt van een groepje nonnen, dat deze wereldreis mee ondernam en enthousiast terugkwam: ze hadden in een file gestaan! Onze dagelijkse ergernis was voor deze Ursulinen een bijzondere ervaring, groter dan de Eiffeltoren. Jaren lang waren deze reizen ook voor onze toeristen een aparte belevenis.